

EU:n kehitysyhteistyö nojaa globaaleihin kestävän kehityksen tavoitteisiin

Euroopan unionia voi perustellusti sanoa kehitysyhteistyön supervallaksi. EU:lla on kehitysyhteistyökumppaneina noin 160 maata, aluetta ja järjestöä eri puolilta maailmaa.

Vuonna 2018 EU ja sen 28 jäsenmaata käyttivät kehitysyhteistyöhön yhteensä noin 74,4 miljardia euroa, mikä on yli puolet kaikesta maailman julkisesta kehitysavusta. EU-instituutioiden kautta apua välitettiin 14 miljardin euron arvosta.

Humanitaariseen apuun EU käytti vuonna 2017 noin 2,2 miljardia euroa yli 90 maassa.

Komission kansainvälisen yhteistyön ja kehitysasioiden pääosasto (DG DevCo) ja **Euroopan ulkosuhdehallinto** (EUH) vastaavat EU:n kehityspolitiikan suunnittelusta ja kehitysyhteistyön toteutuksesta. EU:lla on 140 edustustoa eri puolilla maailmaa. Ne vastaavat kehitysyhteistyöhankkeiden hallinnoinnista ja seurannasta kumppanimaissa.

Jäsenmaiden oma kehityspolitiikka täydentää ja tukee EU:n kehityspolitiikan tavoitteita. Vuonna 2017 EU:n jäsenmaat sopivat kehityspolitiikkaa koskevasta visiosta, **europalaisesta konsensuksesta**, joka ohjaa EU:n ja jäsenmaiden toimintaa kehitysyhteistyössä. Konsensus puolestaan perustuu YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin ja toimintaohjelmaan **Agenda 2030**.

Kehityspolitiikan lisäksi verotukseen, kauppaan tai maatalouteen liittyvillä EU:n päätöksillä ja sopimuksilla on merkittäviä vaikutuksia kehitysmaihin.

EU:n kehitysyhteistyön rahoitusvälineet

EU:n kehitysyhteistyötä rahoitetaan vuosina 2014–2020 pääasiassa kahden eri rahoitusvälineen kautta:

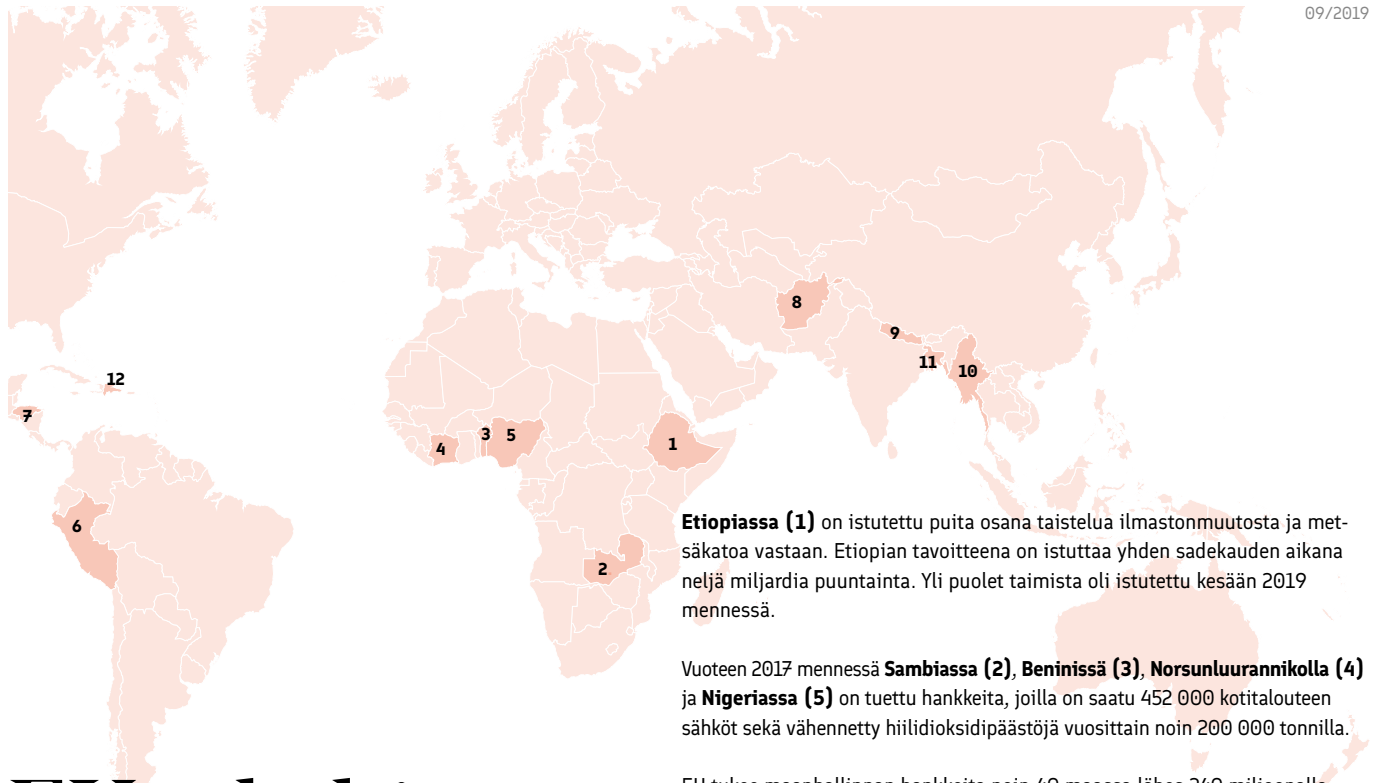
Kehitysyhteistyöväline (DCI, Development Cooperation Instrument) on suurin EU:n ulkosuhde-rahituksen instrumenteista ja osa EU:n kokonaisbudjettia. Sen kautta rahoitetaan EU:n kehitysyhteistyötä reilulla 19 miljardilla eurolla muun muassa Latinalaisessa Amerikassa, Aasiassa ja Lähi-idässä.

Euroopan kehitysrahasto (EKR) on EU:n budjetin ulkopuolinen rahasto, jolla rahoitetaan EU:n kehitysyhteistyötä 79 Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden (AKT-maiden) kanssa niin sanotun Cotonoun sopimuksen perusteella sekä merentakaisen maiden ja alueiden (MMA) kanssa. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluu 25 saarta, joiden yhteys EU:hun perustuu niiden perustuslaillisiin suhteisiin neljän EU-maan (Tanska, Ranska,

Alankomaat ja Yhdistyneet kuningaskunnat) kanssa.

EKR:n rahoitukseen osallistuvat kaikki EU:n jäsenmaat. Nykyinen, järjestyksessään 11. EKR kattaa vuodet 2014–2020 ja on suuruudeltaan noin 30,5 miljardia euroa. EKR käyttää useita rahoitustyyppejä kuten avustuksia, hankintasopimuksia, lainoja, vakuuksia, sijoituksia, sekä riskirahoituksia. Tämän lisäksi Euroopan investointipankki myöntää omista varoistaan lainojen muodossa 2,6 miljardia euroa.

Tällä hetkellä on käynnissä neuvottelut EU:n budjetista ja kehitysrahoituksesta vuosille 2021–2027. Euroopan komissio on ehdottanut uutta laajaa **Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälistä yhteistyövälinettä** (NDICI), joka yhdistäisi erilaisia rahoitusvälineitä ja johon sisältyisivät muun muassa kehitysyhteistyöväline (DCI) ja Euroopan kehitysrahasto (EKR).

EU:n kehitys- yhteistyö on tuloksellista

Suomi ja EU:n kehitysyhteistyö

Aktiivisena osallistujana EU:n päätöksenteossa Suomella on mahdollisuus vaikuttaa kehityspolitiikan tulevaisuuteen ja kehitysyhteistyön toteutukseen ympäri maailmaa.

Suomen kehityspolitiikasta vastaava ministeri osallistuu EU:n ulkoasiainneuvostossa kehitysministereiden kokoukseen ja vaikuttaa siihen, että päätöksissä näkyvät Suomelle tärkeät tavoitteet. Suomalaiset virkamiehet ovat mukana valmistelemaan EU:n päätöksiä työryhmissä ja komiteoissa. Suomen edustustot osallistuvat EU:n kehitysyhteistyön asiantuntijatapaamisiin ja koordinoivat kehitysyhteistyötä muiden jäsenmaiden kanssa.

Vuonna 2018 Suomen kehitysyhteistyömäärärahoista 18 prosenttia eli 163 miljoonaa euroa ohjattiin jäsenmaksuina EU:n kautta.

Etiopiassa (1) on istutettu puita osana taistelua ilmastonmuutosta ja metsäkatoa vastaan. Etiopian tavoitteena on istuttaa yhden sadekauden aikana neljä miljardia puuntainta. Yli puolet taimista oli istutettu kesään 2019 mennessä.

Vuoteen 2017 mennessä **Sambiassa (2)**, **Beninissä (3)**, **Norsunluurannikolla (4)** ja **Nigeriassa (5)** on tuettu hankkeita, joilla on saatu 452 000 kotitalouteen sähköt sekä vähennetty hiilidioksidipäästöjä vuosittain noin 200 000 tonnilla.

EU tukee maanhallinnan hankkeita noin 40 maassa lähes 240 miljoonalla eurolla. **Perussa (6)** ja **Hondurasissa (7)** EU on tukenut alkuperäiskansojen maanomistusoikeuksia.

Sambiassa (2) on vuosina 2015–2018 vahvistettu kaivoksista vastaavan ministeriön valmiuksia valvoa kaivos- ja mineraalitoimintaa. Virkamiehet ovat saaneet koulutusta kaivostoiminnan tuotannosta raportoimiseen, ja heillä on entistä parempia työvälineitä toiminnan ja sen tuoton valvomiseen.

Afganistanissa (8) vuosina 2016–2018 perustettiin eniten apua tarvitseville alueille 296 uutta terveysklinikkaa. Yli 300 000 maan sisäistä pakolaista saa vuosittain apua. Lisäksi on rakennettu 2 000 uutta vedenjakelupistettä ja maksettu yli 120 000 poliisin palkkaa.

Etiopiassa (1) EU on tukenut valtion terveyssektoria budjettituen kautta. Sen ansiosta vuosina 2000–2016 lapsikuolleisuus laski 97:stä 48:aan 1 000 syntynyttä lasta kohti.

Nepalissa (9) on parannettu erityisesti syrjittyjen ryhmien lasten koulun pääsyä ja opetuksen laatua. Vuosina 2009–2016 yli kolme miljoonaa oppilasta aloitti yläkouluun EU:n tuen avulla. Heistä 1 710 000 oli tyttöjä ja 610 000 poikia. EU:n tukema koulusektorin uudistusohjelma auttoi maan hallintoa uudistamaan merkittävästi Nepaliläin koulutusjärjestelmää.

Myanmarissa (10) on vahvistettu kansallista terveysjärjestelmää sen kaikilla tasoilla. Järjestelmään pääsy haluttiin ulottaa etenkin köyhille ja haavoittuville väestöryhmille. Rahastolla oli merkittävä koko valtion laajuinen vaikutus äitien, vastasyntyneiden ja lasten terveyden parantamisessa. Lisäksi rahaston avulla taisteltiin HIV/AIDS:a, tuberkuloosia ja malariaa vastaan. Tuen myötä 220 000 lasta sai yhdistelmärokotteen vuosina 2013–2016.

Bangladeshissa (11) on parannettu vähemmistöjen ja pienituloisten naisten, miesten ja nuorten pääsyä seksuaali- ja lisääntymisterveyden palveluiden pariin. Vuoteen 2016 mennessä 251 000 naista syrjäisiltä alueilta oli saanut käyttöönsä nykyaikaisia ehkäisyvälineitä. Tämä oli mahdollista perhesuunnittelupalveluiden, terveyskeskusten vahvistamisen sekä erilaisien tietoisuutta lisäävien kampanjoiden myötä.

EU tuki kestävien ja uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoa **Dominikaanisen tasavallan (12)** eteläisellä maaseudulla, jossa sähköä ei ollut lainkaan. Vuosien 2012–2017 välillä 14 500 ihmistä hyötyi aurinkoenergiasta ja tuli tietoisemmaksi ympäristöasioista tehokkaiden ja kestävien uusiutuvien energiaratkaisujen kautta.

